

کتاب پنجم دینکرد

آوانویسی، ترجمہ، تعلیقات، واژہنامہ، متن پہلوی

ژالہ آموزگار۔ احمد تفضلی

انتشارات معین

فهرست مطالب

۹	کتاب‌نامه
۱۳	آغاز سخن
۱۵	پیشگفتار چاپ فرانسه
۱۷	مقدمه
۲۵	آوانویسی و ترجمه فارسی
۲۶	بخش اول
۲۶	فصل ۱ پیشگفتار کتاب پنجم دینکرد
۲۸	فصل ۲ درباره تاریخ زندگی زردشت و دین مزدیسنی
۳۴	فصل ۳ درباره الهام دین به
۳۶	فصل ۴ درباره برگزیدگی و برتری تخمه ایرانیان
۴۰	فصل ۵ درباره اندرزهای اشوزردشت
۴۲	فصل ۶ درباره خشنودی و ناخشنودی آفریدگار
۴۲	فصل ۷ پاسخ به پرسش مربوط به محافظت کردن
۴۴	فصل ۸ درباره بهشت و دوزخ و رستاخیز
۴۶	فصل ۹ درباره نیکنامی این جهان و رستگاری آن جهان و پاداش
۵۰	فصل ۱۰ درباره تاوان گناهان
۵۰	فصل ۱۱ درباره گناهان، توبه و تاوان گناهان
۵۲	فصل ۱۲ درباره شستن و پاک کردن از مردار و دیگر ناپاکی‌ها
۵۴	فصل ۱۳ درباره پیشوایان دینی و اندرزهای آنان

۵۶	فصل ۱۴	درباره خوردنی و آشامیدنی
۵۶	فصل ۱۵	درباره جامه
۵۸	فصل ۱۶	درباره مقدار خواسته و زن داشتن
۵۸	فصل ۱۷	درباره بخشش
۶۰	فصل ۱۸	درباره خویوده
	فصل ۱۹	درباره پرستش، گاهانبار، فروردیگان، روزگاری، نیایش غذا، نیایش به انسان، چهارپا، آتش، فلز، زمین، آب، گیاهان، ایزدان
۶۴	فصل ۲۰	درباره پرهیز از سگ و انسان مرده
۷۲	فصل ۲۱	درباره نماز بردن به مردمان
۷۲	فصل ۲۲	درباره حقانیت مزدیسنان و خطا کاری غیرمزدیسنان
۷۶	بخش دوم	
۷۶	فصل ۲۳	سی پرسش بخت ماری
۸۰	فصل ۲۴	پاسخ های آذرباد فرخزادان به پرسش های بخت ماری
۱۱۱	تعلیقات	
۱۳۹	متن پهلوی	
۱۷۹	واژه نامه	

آغاز سخن

در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم
سرزنش‌ها گر کند خار مگیلان غم مخور

پس از شش سال که از چاپ این کتاب به زبان فرانسه در پاریس می‌گذرد^۱، اکنون خوشحالم که ترجمه فارسی آن را پس از تجدیدنظر و افزودن متن پهلوی، در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌دهم.

تاریخچه آغاز و انجام این کار را در پیشگفتار چاپ فرانسه، که ترجمه آن در صفحات بعد عرضه می‌شود. به طور کامل ذکر کرده‌ام.

انتشار متن فارسی این اثر نیز از همان آغاز کار مدنظر بود. پس از چاپ آن به زبان فرانسه، به تدریج بدان پرداختم و ضمن تدریس متن در دوره‌های دکتری، تغییرات مختصری در آن دادم، برای چند واژه ناخوانده قرائت‌های جدیدی پیشنهاد کردم، بر تعلیقات نیز مواردی افزودم و متن پهلوی آن را نیز از دینکرد چاپ مدن، برای استفاده بهتر پژوهشگران، به کتاب اضافه کردم.

توضیحات لازم درباره دستنویس‌ها، کلیات مطالب کتاب و روش کار به طور مشروح در مقدمه آمده است.

آوانویسی متن کاملاً مطابق با چاپ فرانسه است و ترجمه فارسی بندها در صفحه مقابل آنها قرار دارد.

واژه‌نامه مطابق با آوانویسی لاتین واژه‌ها تنظیم شده است. پس از آوانویسی، حرف‌نویسی و سپس معانی فارسی و موارد به کار رفته، با ذکر فصل و بند آمده است.

در این واژه‌نامه ترکیبات جای عمده‌تری دارند که بدین صورت در دیگر واژه‌نامه‌ها کمتر به کار می‌رود. هرکار جدیدی احتمالاً لغزش‌هایی را به دنبال دارد. سعی بر این بوده است که در این مورد لغزش‌ها، در حد توان، به حداقل برسد.

آغاز این کار و ادامه آن برای چاپ فرانسه، با همراهی دوست و همکار ارجمندم زنده‌یاد احمد تفضلی انجام گرفت. این افتخار را به خود دارم که انتشار متن فارسی آن را نیز به عنوان کاری مشترک عرضه کنم، چون در نگارش هر صفحه آن، حضور او را احساس کرده‌ام.

در تدوین متن فارسی این کتاب مدیون محبت دوستانی چند هستم:

آقای صالح رامسری مدیر فرهنگ دوست انتشارات معین در تشویق من به انجام این کار سهم بسزائی دارند، اگر پشتکار و اصرار محبت‌آمیز ایشان نبود، شاید این کار به این زودی به اتمام نمی‌رسید.

خانم آذین ازدجینی دانشجوی دوره دکتری فرهنگ و زبان‌های باستانی دانشگاه تهران در عرضه بهتر متن پهلوی از دینکرد مدن مرا یاری دادند.

آقای مسعود فیروزخانی با تبحرشان در رایانه و با همراهی صبورانه‌شان اشکالات چاپ را به حداقل رساندند.

ضمن سپاسگزاری از همه همراهان و همکاران و بخصوص دانشجویان دوره‌های دکتری رشته فرهنگ و زبان‌های باستانی، اشتباهات این کار را خود به عهده می‌گیرم. امیدوارم این اثر خدمت کوچکی باشد در پیشبرد فرهنگ غنی و گسترده ایران‌زمین.

زاله آموزگار
پاییز ۱۳۸۵

پیشگفتار (چاپ فرانسه)

سرانجام کاری که از سال‌ها پیش آغاز شده بود به پایان رسید. در سال ۱۹۶۹ م (۱۳۴۸) شادروان دکتر پرویز ناتل خانلری در بنیاد فرهنگ ایران تهیه واژه‌نامه کتاب پنجم دینکرد را به عهده من گذاشت تا بعداً در مجموعه واژه‌نامه‌های پهلوی آن بنیاد منتشر شود. واژه‌ها استخراج و دسته‌بندی شده بود، زمانی که احمد تفضلی، دوست و همکار دیرین من پیشنهاد کرد که به دلیل اهمیت این متن با هم کار اساسی‌تری روی آن انجام دهیم، و متن منتقدانه آن را با توجه به همه نسخه‌ها آوانویسی و ترجمه کنیم و واژه‌نامه کاملی برای آن ترتیب دهیم.

پروفسور فیلیپ ژینیو Ph.Gignoux دوست و همکار دیرین ما، پس از اطلاع از این موضوع پیشنهاد کرد که آن را در مجموعه Les cahiers de Studia Iranica به چاپ برسانیم.

آوانویسی و ترجمه این متن با دقت تمام به انجام رسیده بود که متأسفانه مرگ غم‌انگیز و نابهنگام احمد تفضلی در آغاز سال میلادی ۱۹۹۷ (دیماه ۱۳۷۵) پیش آمد و ادامه کار به تأخیر افتاد.

برای من بسیار سخت بود که کاری را که با هم آغاز کرده بودیم به تنهایی به انتها برسانم. فقدان غم‌انگیز احمد تفضلی از لحاظ عاطفی اندوه بزرگی بود و نبودن همراهی دانشمندانه و موشکافانه او کمبودی جبران‌ناپذیر. ولی سرانجام سعی کردم بر غمها فائق آیم و این کار را به پایان برسانم.

در غیاب غمگینانه دوست دانشمندم و بدون یاری عالمانه او مقدمه را نگاشتم و